

Netwerkdag G40 Stedennetwerk Oss: Proeftuin Ruwaard en Ussen

**Anders denken,
doen en organiseren.**

Proeftuin Ruwaard

1. De Proeftuin
2. Anders denken en doen in het experiment Ruwaard (2018 – 2022)
3. Geleerde lessen: evaluatie 2021/2022
4. Experiment opschalen en verder inrichten (systeemwereld)
5. Doorontwikkeling

Annemieke Ackermans (Netwerkcoördinator Proeftuin)

1. De Proeftuin: Aanleiding en drive

Netwerk partners:

Wonen, Welzijn, Zorg, Sport,
Kunst, Werk en Gemeente.
En huisartsen, GGD.
En contacten in de wijk met
politie, gemeente

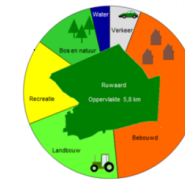

1. De Proeftuin: Programmatisch werken

1. Lagere maatschappelijke kosten
2. Betere, meer integrale zorg, welzijn en wonen
3. Betere gezondheid en ervaren kwaliteit van leven van individuele wijkbewoners
4. Meer collectieve betrokkenheid en verantwoordelijkheid van wijkbewoners
5. Beter steunende systemen (die het bovenstaande bevorderen)

Hoe ziet de wijk eruit?

Anders denken,
doen en organiseren.
Proeftuin Ruwaard

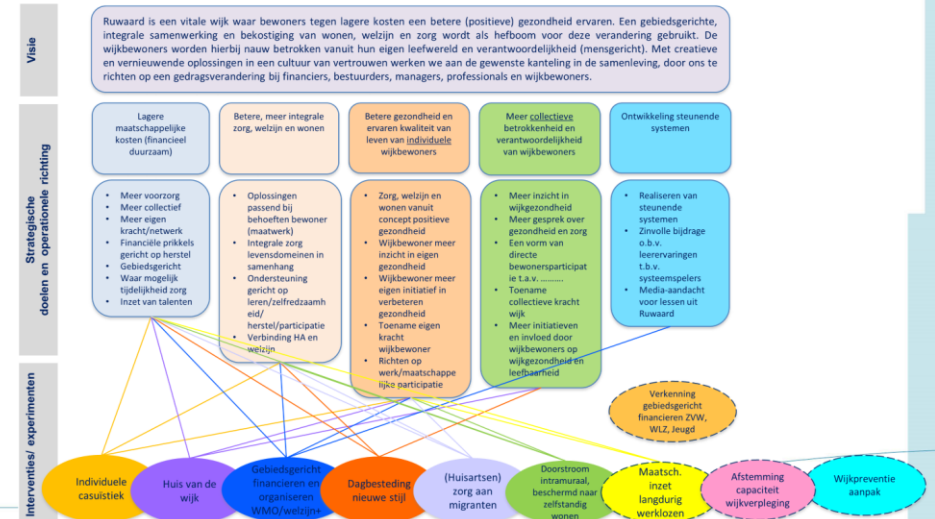

Significant hoger percentage 75+
10,9% : 8,5%

Inwoners 13.238	Autochtoon 67,9%	Niet-westerse migratie achtergrond 19%	Vestigers 504	Geboortes 117	Overleden 139	Vertrekkers 520
Huishoudens 5925, gem. huishoudens 2,3	Huishoudens met kinderen 2004 (36,9%)	Alleenstaanden 31,9%	Bedrijven 563	Werkzoekenden 970	Mantelzorgers Oss 14%, vs NL 12,1%	Vrijwilligers en deelname aan sportverenigingen minder dan gemiddeld in Oss
3 jaar of langer werkloos 33,3%	Gezinnen met laag inkomen bedraagt 42% (38% in Oss)	Mensen met een lage opleiding (19-64 jaar) 36%	Kwetsbare ouderen: 29%	39% 19-64 jr. Voldoet niet aan bewegnorm	overgewicht Ruwaard 19-64 jr. 57% (Oss 49%), 10-12jr 25% (Oss 17%)	Mensen met psychisch on-welbevinden 33,3% : 27,5%) en psychiatrische problematiek (22,3% : 21,4%) hoger dan gemiddeld voorkomen in Oss. Leeftijl en leeftijd gerelateerde aandoeningen als diabetes (55,45% : 44,05%), COPD, astma (22,74% : 17,60%) artrose (20,41% : 15,63%) , depressie (22,03: 20,51%) komen significant vaker voor in de Ruwaard
Sociaal economische status zeer laag: 1.29 versus de SES-score in Nederland 0.19 en in Oss 0.22. Hoe hoger de score hoe lager de SES						

Programmatisch werken

Ruwaard is een vitale wijk waar bewoners tegen lagere kosten een betere (positieve) gezondheid ervaren. Een gebiedsgerichte, integrale samenwerking en bekostiging van wonen, welzijn en zorg wordt als hefboom voor deze verandering gebruikt. De wijkbewoners worden hierbij nauw betrokken vanuit hun eigen leefwereld en verantwoordelijkheid (mensgericht). Met creatieve en vernieuwende oplossingen in een cultuur van vertrouwen werken we aan de gewenste kanteling in de samenleving, door ons te richten op een gedragsverandering bij financiers, bestuurders, managers, professionals en wijkbewoners.

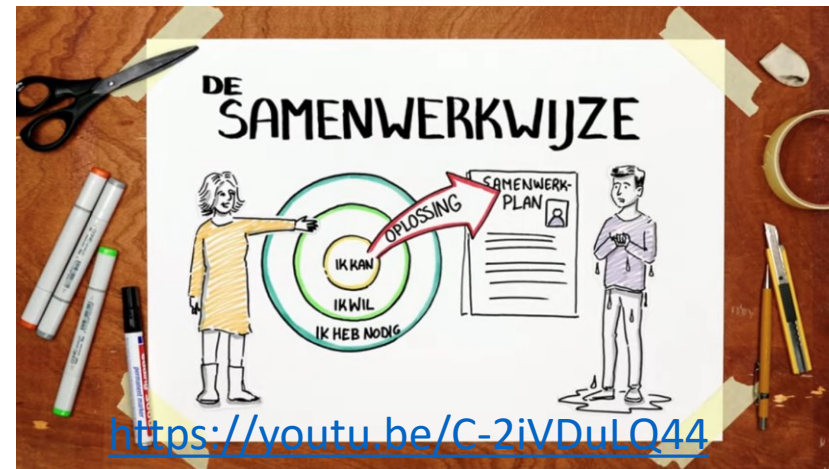
1. De Proeftuin: Samenwerkwijze

Aanpalende leefdoeinen / wetten

- Samenwerkwijze: doen wat nodig is, wat wil de inwoner in zijn situatie, zelf kan en nodig heeft: en eerst doen wat eerst moet, ook als dat inkomen of een woning is
- Samenwerkwijze: Positieve gezondheid, de leefdoeinen zijn onderdeel van de Samenwerkwijze en van het Samenwerkplan
- Samenwerking tussen professionals groeit van onderlinge contacten tot samen werken in een casus of project: samen met de inwoner verkennen en samen met de inwoner tot een aanpak komen

Vraagverheldering met:

- Bestaansrecht
- Jeugd
- Hoogcomplexe zorg
- Wijkverpleegkundige
- Huisartsen

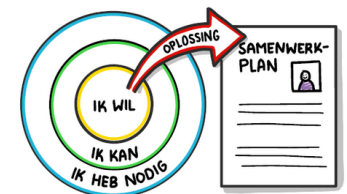
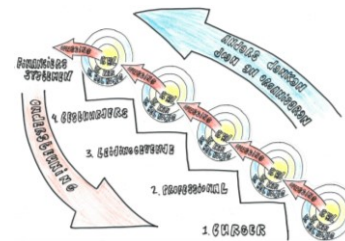

<https://youtu.be/C-2iVDuLQ44>

Bezoek de website nu via www.samenwerkwijze.nl

2. Elementen anders denken en doen in het experiment Ruwaard (2018 – 2022)

- WMO **financiering** P X Q naar Lumpsum voor partners Proeftuin (begin ca 50% en einde ca 33%): zonder beschikking
- **Leersessies** in Ruwaard 60 en meer professionals: casusleren en actieleren
- Casuïstiek volgen met micro-analyses **maatschappelijk rendement**
- **Huis van de Wijk** gestart met koffie en ruimte en groeit volop
- **Samenwerkwijze** alle wijken: training SWW, start Leerhuis
- Projecten: Beschermd Wonen afschalen, preventiewerkgroep, etc
- **Leren op en tussen de lagen**: bestuurders en professionals en nu start ook een groep managers netwerkteam smal en breed: bouwen aan de trap

3. Geleerde lessen Evaluatie 2021/2022

De werkwijze (Samenwerkwijze) is positief beoordeeld, onderbouwd door micro-analyses, casuïstiek en interviews. *Beroepskrachten vinden elkaar, hebben korte lijnen, zijn betrokken en energiek, en dat werkt. Werkplezier en een verhoging van het welbevinden springen er uit.*

Op andere onderdelen en doelen van de proeftuin is minder stellig te concluderen dat het werkt op het geheel. Wel de volle overtuiging en ervaring van alle lagen van alle partners dat dit de goede richting is, onderbouwd met interviews en project/casusevaluaties.

Aanbevelingen:

- **Organiseer** het werken in netwerken helder met goede samenwerkingsafspraken (governance)
- Gebiedsgebonden **financiering**: het hele wijkbudget in de proeftuin: het vierkant.
- Preventie, collectief en **substitutie**: Nog geen grote beweging en daadwerkelijke substitutie tussen organisaties en financiers: alleen projectmatig
- Zorg dat je goed **monitort en evalueert**, het is onvoldoende duidelijk wat de werkende elementen zijn. Dit telt vooral voor preventie, collectief en substitutie en om gebiedsgebonden financiering.

4. Experiment opschalen en verder inrichten (systeemwereld)

Deelplannen

Deelplan Wijkplannen

Extra wijk: Ussen
Ruwaard verdiepen op substitutie
Wijkfoto - wijkplan - wijkagenda

Deelplan Samenwerkwijze

Leerhuis professionaliseren
Leervragen ophalen en vormgeven

Deelplan Substitutie

Van zorg naar welzijn
Van zorg naar voorliggend en preventie, van individueel naar collectief
Tussen WMO en andere financiers
Projecten starten op sporen

Deelplan governance

Bestuur van het netwerk
Managers van organisaties
Wijken met teamleiders
Netwerkcoördinatie
Leerhuis
NIC (NetwerkintelligenceCentre)
Werkgroepen

Deelplan Monitoring

Schema met KPI's en bronnen
gerelateerd aan de 5 strategische
doelen
Evalueren eind 2025 tbv besluit
vervolg ontwikkeling Proeftuin Oss

Deelplan Financiering

Middelen vanuit: Vierkantfinanciering
WMO & ZVW middelen
Middelen naar: collectief, wijken,
aanbieders, inwoners, maatwerk

4. Experiment opschalen en verder inrichten (systeemwereld)

De subsidietender WMO *dialogofase*

- Samen verantwoordelijk, creëren en overeenstemming: gezamenlijke doelen en spelregels
- Verdeling wijkbudget over aanbieders en budgetten inwonersinitiatieven en voorliggende voorzieningen. Verdeling wijkbudget is gericht op beweging naar voorliggend, zo licht mogelijke ondersteuning en benodigde expertise
- Inrichting wijkteams: inzet personeel vanuit de moederorganisaties voor een integrale dekking in de wijkteams
- Verantwoording en monitoring gezamenlijk
- Samenwerkingsafspraken:
  - Rondom klachten
  - Rondom wachtlijsten
  - Borging grondhouding professionals, training SWW
  - Overdracht indicaties van oude situatie naar nieuwe situatie

5. Doorontwikkeling

Geleerde lessen

- December 2025
  - Besluit gemeenteraad Oss en netwerkpartners over vervolg Proeftuin
- Evalueren van de Proeftuin werkwijze
  - Uitbreiding naar tweede wijk
  - Nieuw wijkteam
  - Subsidietender als financieringsvorm
  - Meer voorliggend en collectief
  - Voorbereiding en overdracht van het opschalen
  - Organiseren en financieren en monitoren

Verlangens:

- Verder naar heel Oss
- Verder naar meer (financiële) integratie en ontschotting binnen leefdomeinen (bijv zorg: WLZ) en met meer leefdomeinen (bijv Jeugd, werk)